

Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2015

Psicologia i sociologia

Sèrie 1

SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ I
PUNTUACIÓ

Instruccions

La prova consta de dues parts:

- **PRIMERA PART:** Comentari de text (A). Aquesta part val 4 punts.
- **SEGONA PART:** Escolliu UNA de les dues opcions (B1 o B2). Responen a TRES de les cinc qüestions que es proposen en l'opció escollida. Indiqueu clarament quines heu escollit. En cas que respongueu a més de tres qüestions, només es valoraran les tres primeres. Aquesta part val 6 punts.

Primera Part (a): comentari de text

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions plantejades a continuació.

[4 punts en total]

Més o menys en la mateixa època en què **X** creava la seva teoria, l'investigador rus **Y** desenvolupava una altra proposta diferent però igualment exhaustiva sobre el desenvolupament cognitiu, que examinava la influència dels factors socials i culturals en l'aprenentatge. **Y** va observar que pares, mares i altres cuidadors tendeixen a estructurar l'entorn d'aprenentatge de tal manera que guien els infants perquè es comportin com si haguessin après alguna cosa abans d'haver-ho fet realment. **Y** va denominar aquest procés *bastimentada*, per analogia amb el món de la construcció: de la mateixa manera que es col·loquen bastides externes per a sostenir l'edifici durant la construcció, el pare i la mare proporcionen l'estructura per a ajudar els seus fills. Més endavant, van traient gradualment l'estructura, a mesura que els nens van sent més capaços de portar a terme les tasques per si sols.

Un dels conceptes de **Y** que més influència ha tingut és el de la preparatorietat evolutiva per a l'aprenentatge. **Y** va identificar allò que va denominar *zona de desenvolupament proper* com aquella en què els infants són receptius a l'aprenentatge d'una nova habilitat, però encara no aconsegueixen dominar-la bé. D'acord amb aquesta idea, els infants aprenen a dur a terme tasques gradualment, però necessiten ajuda per a començar. A diferència de **X**, sostenia que el canvi era gradual i que no es produïa per etapes. Igual que **X**, va deixar un llegat durador, ja que el seu treball va influir especialment en els entorns educatius, on l'aprenentatge guiat i la col·laboració entre iguals són enfocaments habituals.

Traducció feta a partir del text de
Scott O. Lilienfeld et al. Psicología, una introducción.
Madrid: Pearson Educación, 2011

1. Indiqueu en quin corrent de la psicologia podem emmarcar aquest text.

[1 punt]

Constructivisme.

2. Esmenteu, com a mínim, dos autors representatius d'aquest corrent psicològic.

[1 punt]

Lev Semiónovitx Vigotski, Jerome Seymour Bruner, David Ausubel.

3. Definiu el terme *zona de desenvolupament proper*.

[1 punt]

La zona de desenvolupament proper és la fase de l'aprenentatge en què els infants són receptius a l'adquisició d'una nova habilitat, però encara no aconsegueixen dominar-la bé.

4. Digueu els noms dels dos autors que apareixen en el text identificats amb les lletres **X** i **Y**. Expliqueu breument la teoria de cadascun d'ells, segons la descripció que en fa el text. [1 punt]

La lletra X representa Jean Piaget, i la Y, Lev Semiónovitx Vigotsky.

Piaget planteja un canvi per etapes.

Vigotsky destaca la influència dels factors socials i culturals en l'aprenentatge, la preparatorietat evolutiva per a l'aprenentatge, la zona de desenvolupament proper, els canvis graduals (no per etapes).

Segona Part (B1)

De les cinc qüestions següents, escolliu-ne TRES.

1. Relacioneu el nom de cada teoria de l'aprenentatge amb el principi que la regeix i l'autor o autors que la representen. Empleneu les caselles de sota amb el número i la lletra minúscula corresponents a cada teoria de l'aprenentatge.

[2 punts]

Teoria de l'aprenentatge	Principi	Autors
A. Condicionament clàssic	1. La base de l'aprenentatge és l'associació de resultats agradables o desagradables a una conducta determinada	a. Albert Bandura
B. Condicionament operant	2. La base de l'aprenentatge és l'observació de la conducta dels altres i l'execució reforçada pel coneixement social que genera	b. David Ausubel, Jerome Seymour Bruner, Lev Semiónovich Vigotski
C. Aprenentatge per introspecció (insight)	3. La base de l'aprenentatge és l'associació continuada d'un estímul neutre a un altre d'incondicionat	c. Burrhus Frederic Skinner
D. Aprenentatge social, observacional o vicari	4. La base de l'aprenentatge és la capacitat dels individus d'aprendre a partir del que ja saben (tenint presents els seus constructes mentals), ja sigui per descobriment o per assimilació comprensiva	d. Ivan Pètrovitx Pàvlov, John Broadus Watson
E. Aprenentatge constructiu	5. La base de l'aprenentatge és la reorganització sobtada de les dades perceptives, que permeten trobar una solució innovadora a un problema	e. Wolfgang F. Köhler

A. -

B. -

C. -

D. -

E. -

Adjudiqueu 0,2 punts per cada resposta correcta.

2. Marqueu amb una creu quines de les afirmacions següents, relatives a la psicologia, són vertaderes i quines són falses.

[2 punts]

	Vertader	Fals
La psicologia és la ciència que estudia el comportament o la conducta i els processos mentals	X	
La psicologia neix com a ciència a finals del segle XIX amb Wilhelm Wundt	X	
La psicologia se centra en l'estudi de les ments o conductes «anormals», en els trastorns mentals		X
La psicologia és una ciència eclèctica (treballa amb dades d'altres disciplines, com la biologia, la sociologia i l'antropologia) i interdisciplinària (les seves afirmacions es relacionen amb àmbits del coneixement estudiats per altres ciències)	X	
La parapsicologia és una branca de la psicologia		X

Adjudiqueu 0,4 punts per cada resposta correcta.

3. Definiu cadascun dels termes de l'àmbit de la comunicació que apareixen a l'esquerra.

[2 punts]

Emissor	Persona que s'encarrega de transmetre el missatge. És qui inicia el procés comunicatiu
Receptor	Persona a la qual es dirigeix el missatge. Desxifra i interpreta els signes elegits per l'emissor. Descodifica el missatge
Codi	Sistema de signes i de regles per a combinar-los. És arbitrari i ha d'estar organitzat prèviament. L'han de conèixer tant l'emissor com el receptor perquè la comunicació sigui efectiva
Canal	Medi físic pel qual es trasmet el missatge
Missatge	Informació que es dona o es rep
Retroalimentació (feedback)	Retorn de la informació a l'emissor, fet necessari per a poder parlar de comunicació

Adjudiqueu 0,34 punts per cada resposta correcta.

4. Empleneu la taula de sota amb els tipus de memòria i els trets que els caracteritzen: la durada, la capacitat i una de les funcions que duen a terme.

[2 punts]

- Memòria a curt termini (MCT), primària o operativa.
- Memòria a llarg termini (MLT), secundària o permanent.
- Té una capacitat limitada.
- Conté informació sobre la realitat: sobre el món, la societat, la cultura, la nostra vida, etcètera.
- De llarga durada, amb records permanents i gairebé inesborrables.
- De curta durada (15-20 segons).
- Té una capacitat d'emmagatzematge molt gran.
- Reté dades per a resoldre problemes del present immediat.

Tipus de memòria	Durada	Capacitat	Funció
Memòria a curt termini (MCT), primària o operativa	De curta durada (15-20 segons)	Té una capacitat limitada	Reté dades per a resoldre problemes del present immediat
Memòria a llarg termini (MLT), secundària o permanent	De llarga durada, amb records permanents i gairebé inesborrables	Té una capacitat d'emmagatzematge molt gran	Conté informació sobre la realitat: sobre el món, la societat, la cultura, la nostra vida, etcètera

Adjudiqueu 0,25 punts per cada resposta correcta.

5. Responen a les qüestions següents:

[2 punts]

a) Anomeneu dos corrents de la psicologia.

Estructuralisme, funcionalisme, gestaltisme, psicoanàlisi, conductisme, psicologia humanista, cognitivisme i constructivisme.

b) Esmenteu dos neurotransmissors.

Acetilcolina, dopamina, serotonina, noradrenalina, endorfines.

c) Anomeneu dues parts de l'ull.

Còrnia, humor aquós, pupiïlla, iris, cristallí, humor vitri, retina.

d) Esmenteu dues glàndules endocrines.

Hipotàlem, hipòfisi o glàndula pituïtària, tiroide, glàndules paratiroides, glàndules suprarenals, pàncrees, ovaris, testicles.

e) Anomeneu dues parts del cervell emocional.

Diencèfal, tàlem, hipotàlem, sistema límbic, formació reticular.

Adjudiqueu 0,40 punts per cada apartat.

Segona Part (B2)

De les cinc qüestions següents, escolliu-ne TRES.

1. Marqueu amb una creu quines de les afirmacions següents són vertaderes i quines són falses.

[2 punts]

	Vertader	Fals
El tret cultural és la unitat més reduïda de qualsevol tipus de cultura	X	
En les cultures obertes, l'individu viu d'acord amb la collectivitat; mitjançant les lleis, es marquen les pautes de coerció perquè els individus no es desviïn de la cultura majoritària		X
L'aculturació consisteix en el procés de transformació de la cultura d'un grup en la d'un altre grup	X	
L'etnocentrisme és l'actitud de la persona que pensa que la seva cultura és la millor	X	
Els sociòlegs anomenen diferències de gènere l'assignació de rols segons el sexe de les persones	X	

Adjudiqueu 0,4 punts per cada resposta correcta.

2. Relacioneu cada tipus de societat amb l'afirmació corresponent, relativa a la manera com estan estratificades. Escriviu a les caselles de sota la lletra que correspon a cada número. [2 punts]

1. Societat igualitària	<i>a.</i> Societat estratificada en grups socials que accedeixen de manera desigual al prestigi o a l'estatus, però que accedeixen de la mateixa manera als recursos econòmics i al poder
2. Societat de rangs	<i>b.</i> Societat formada per grups que accedeixen de manera diferent tant al poder i al prestigi com als recursos econòmics
3. Societat de classes o castes	<i>c.</i> Societat en què hi ha tantes posicions de categoria o de poder social com persones per a ocupar-les. Aquesta organització té com a finalitat fonamental reduir al mínim les diferències que no siguin de tipus econòmic

1. c

2. a

3. b

Adjudiqueu 0,67 punts per cada resposta correcta.

3. Responen a les qüestions següents:

[2 punts]

a) Anomeneu dues institucions socials.

Institució familiar, institució laboral, institució política.

b) Esmenteu dos factors de canvi social.

Factors demogràfics (distribució de la població, creixement demogràfic, taxa de natalitat), factors tècnics, factors econòmics, factors culturals, factors ideològics.

c) Anomeneu dos objectes d'estudi de la sociologia.

Les cultures, les institucions, els vincles, els patrons de conducta social, els sistemes d'organització social, la dimensió religiosa de la societat, els processos de canvi, les revolucions, els conflictes socials.

d) Esmenteu dos tipus de famílies.

Famílies nuclears, extenses, monoparentals, monògames, polígames, patriarcals, matriarcals.

Adjudiqueu 0,5 punts per cada apartat.

4. Definiu cadascun dels termes de la columna de l'esquerra.

[2 punts]

Cultura	Sistema integrat d'idees, de valors, d'actituds, d'asserccions ètiques i de maneres de viure, disposats en esquemes o patrons que posseeixen una certa estabilitat dins una societat determinada, de manera que n'influeixen la conducta i l'estructura
Rol	Conjunt de conductes i comportaments que una societat espera d'una persona segons el seu estatus
Globalització	Combinació de processos econòmics, socials, polítics, ideològics i culturals amb una extensió i una intensificació accelerades de les relacions socials capitalistes
Influència social	Capacitat que té un grup de modificar les creences, les actituds o les conductes d'un individu

Adjudiqueu 0,5 punts per cada resposta correcta.

5. Empleneu els espais buits del text de sota amb els termes següents:

[2 punts]

- institucions
- dimensió religiosa
- processos de canvi
- revolucions
- cultures
- vincles
- patrons de conducta social
- sistemes d'organització social

És competència de la sociologia estudiar les **cultures** creades a partir de l'experiència i de les relacions humanes, les **institucions**, els **vincles** de relació entre les persones, els **patrons de conducta social** (costums, rituals, festes, etc.), els **sistemes d'organització social** (sistemes polítics, sistemes educatius, etc.), la **dimensió religiosa** de la societat (les estructures socials i els grups humans que la formen), així com els **processos de canvi**, les **revolucions**, els conflictes socials, etcètera.

Adjudiqueu 0,25 punts per cada resposta correcta.

Institut
d'Estudis
Catalans